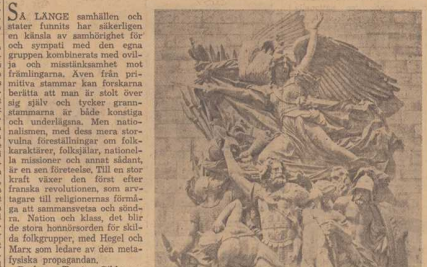


DEN NATIONELLA MYTEN



Porteriandets genius eller till yrsk. (Fransys Rader De frivilliga utvid. Triangeln Paris)

SA LANGE samhället och staten funnits har skräckigen en känsla av samhörighet för och sprytt med den egna gruppen kombinerats med ovilja och misstänksamhet mot främmande. Även från primitiva stammar kan forskarna berättat att man är starkt över sig själv och tycker grannstammarna är söder kända och underliga. Men nationell nationalism, med dess stora storsvulvna föreställningar om folk, karaktärer, folkglädje, nationalitet och annat sådant, är en sen företeelse. Till en stor kraft väcker den först efter franska revolutionen, som arrangerare till religionens förmåga att sammansätta och stärka. Nation och klass, det blir de stora höjningsorden för skilda folkgrupper; med Hegel och Marx som ledare av den metafysiska psykologin.

Professorn Torsten Gills nyutkomna bok "Den internationella privaträttens historia och allmänna principer" är inte någon läsning för en bredare allmänhet. Men det finns ett kapitel i boken (Nationalismen och Mänskligheten) som är av intresse utifrån specialitetens krets, särskilt som mycket litet skrivits på detta område i Sverige. Gills lärda och intelligenta redovisning lockar till ett referat och några utbyggande tankemärkningar.

I detta sammanhang, liksom i många andra, är det naturligt att utgå från Rousseau. Då Rousseau talade om den allmänna viljan som ett medel att fastställa denna vilja förstatliga han att röstande folket, förenades denna en känsla av samhörighet och vissa gemensamma idéer, baserade på gemenskap i värnor och traditioner. Varje folk har en nationalkaraktär, påstår han. Men han tänker sig också att en nationalkaraktär, och alltså folk, kan systematiskt utformas. Då han skriver om Korasika, som sökte bli en självständig stat, och om Polen, som under svårigheter sökte bevara sin självständighet, krylar han att staten, alltså myndigheterna, skulle kunna medborgarna till ett folk. Medlen var propaganda, festligheter, livliga och framför allt nationell undervisning på det sättet kunde man ge "nationell prägel" åt själarna och så förkita deras idéer och deras smak att de blir patrioter av böjelse, av lidelse, av inre nödvändighet.

På samma gång som Rousseau i folken tycks se ett slags naturfenomen eller personligheter antar han alltså att de är skapade och fortfarande kan skapas av människorna med en viss marginal för psykologiskt handlande. Han står nägonstans oensam i nationell mytologi. De amerikanska och franska åldersgruppen av självständighetskrigaren och revolutionären har till de första exemplen på de patriotiska förtroende som överallt blivit självfallna. Likriktighet och emande genom undertryckning ersattes så långt möjligt genom en propagerande som givits nationell likriktningen till en "inre nödvändighet". En modern motståndare till denna fackelning, hos Rousseau möter hos den tyske statsvetenskaparen Rudolf Smend — antinastid, men samtidigt i någon mån inspirerad av nationalism. Smend har en, emande genom integration, framför allt genom ett generellt värdebestånd, för många symboliserat genom "fenor", symmetriskt monarkier, politiska värmen och nationala fester". Fascism, nazism och kommunism har blivit denna nationala och politiska utvecklingen till det yttersta.

Herder var påverkad av Rousseau, men såg nationen som en av många skapande och utvecklande faktorer. De skilda folkens hade uppstått genom geografiska och andra faktorer, men de var numera i stort sett "färdiga". Det gällde inte att forma nationer, utan att upptäcka och i det tillämpliga språket, folksestern, den nationella litteraturen och den nationella konsten — kort sagt "kulturen". Denna upptäckelse, vilken nationalmytologin är nästan fullständig, blir en av den följande tidens viktigaste tankemotiv.

För vetenskaperna har Iran självklart varit av oerhörd betydelse som den saggat och bäst vetenskapen inom de mest skilda områden. Men här blir främst betonas att den stiliserade till upptäckt, för att inte säga uppfinning, av nationer. En språk, även om det endast talades av ett fåtal, var ryckligt ut i skriftsamman, där man fann särpräglade seder, seder, hantverksprodukter och traditioner. I detta hand om folkglädje. Nationerna växte upp i Europa som svampar i ett regnsväder; om de inte kunde sig som folk, så lärdes de upp av dem, till som följande dem; allt skulle vara nationellt, av de föreställningar om nationella (eller folkliga) melodier, sagor, seder, tankar som för oss ter sig som truismer. Man började tala om det djupast psykiska, det djupast svenska och det djupast slovakiska. Inland behövdes det artideologer eller århundraden för att få den nationella sårheten erkänd och uttagnen av de okunniga som aldrig hört tala om dem; ibland har det funnits inte tydligt, såsom då kroatiska säger sig känna speciala känslor, som kan uttrycka dessa känslor blott på engelska.

Det åter värdas tas i början av 1900-talet av en rad författare. Det är Gud eller Världanden som skapat nationerna. Dessa är inte grupper av mer eller mindre tillfälligt sammansatta människor, utan ett slags högre personligheter, de egentliga personligheterna. Med denna fantasi blir det en helt annan kraft i folkens att

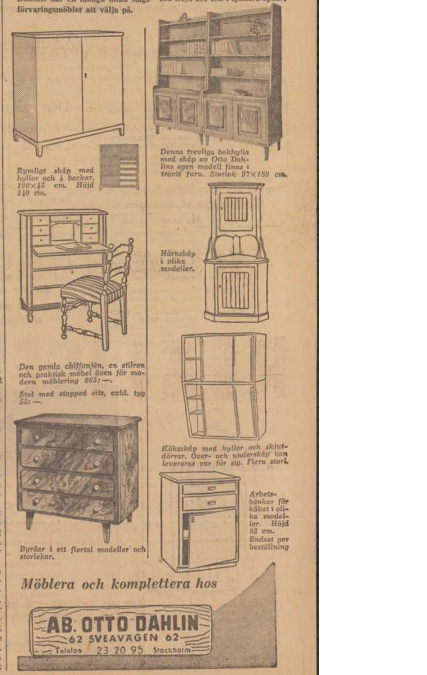
karaktärerna nationerna som individer och att tillerkänna dem särskilda uppgifter, missioner, i det fortsatta arbetet på fulländning.

På dessa föreställningar om karaktärer och missioner såg sig inte närmare ingå (goda exempel hos Michels "Patriotism" och Hayes "The Historical Evolution of Modern Nationalism"). Många författare utdelar till synes generellt olika uppgifter till skilda nationer, såsom krigslikhet, soldatlikhet — men den finaste uppgiften reserveras för det egna folket. Man ser sig själv som, sublimt, sammanfattat, problematiskt, modern de andra hedmas vara enhetliga och triviala. Framför allt kommer emellanåt nationell fram i tanken att det egen folk i själva verket är ett slags överklass, det allmänna klassen, universella följare.

Några exempel från den nationella romantikens planerade utveckling har hämtat av 1800-talet. Fransmannen Guizot, "Frankrike har den äran att brenna civilisationen framåt något annat folks inestafett, den allmänna principen den grundläggande idén, i all civilisation. Tydligt: Endast tydligt har verkligen ett folk, och endast han är i sådant till verksigt och fruktig kärlek till sitt folk... Att ha karaktär och att vara tydligt är utan tvivel en och samma sak." Italienaren Mazzini: "Det tredje Italien" "med alla folks samtycke" det skall "gå" som en ljus angel bland de folk som trodde att Italien var dött".

Dessa uttalanden av ledande tänkare är inte särskilt extra vagniga; de representerar det normala, inte utomordentliga. Michels har påvisat hur de stora folken genomgående —

Nytt från SVEAVÄGEN 62 Om Ni vet var skåpet ska stå... Ni kanske har bestämt Er för att skaffa ett nytt skåp, en byrå eller belysning för familjens ökade behov av förvaringsplatser. Men är tröskan om vilken modell som är bäst? Vi vill gärna hjälpa Er att finna det bästa — Dahlin har en mängd olika slags förvaringsmöbler att välja på.



Möblerna kompletteras hos AB OTTO DAHLIN SVEAVÄGEN 62 Telefon 23 20 95 Stockholm

Chianti Melini åter inkommet!
Ett följt ita-...
100 kr. 75...
1/1 flaska 1/2 fl. 45 ct

Psykologi vid kaffekopp
Lektorn skol. dr. G. H. Hamner...
100 kr. 75...
1/1 flaska 1/2 fl. 45 ct

Behovet psykiska chock med darrningar, ångeststall över, som under och efter första världskriget, gick under namnet schizofreni. Identifikation enligt en äldre sätt med den psykiska chocken med karaktäristiska blodtrycksfall som förekommer t. ex. vid grova emotionella skador.

Behöver Ni avklarer av Edra BETYD?
Se efter i DN under "Årsbalkningshandlingar, betryggningsvillkor m. m." YRKES- och HÄNTVERKSBLAD

Tillfälle - passa på!
Ett parti moderna, praktiska nya Kostym och Överrockar
TILLIS PANTFÖNSLÄNING MALMSTORGEN 10-11.

Hur ser Er fot ut?
Lätt förvalv och fel föreställning orsakar ofta värk i fötterna. Följden kan också bli felaktig kroppsställning med smärtor i ryggen. Som den rätta hjälpen kan likare i många fall rekommendera vil avpassade fotstöd. Stilles fotstöd finns hos auktoriserade skidföreläsare i hela landet. Dessa har fackmän, som ser till att Ni får fotstöd av rätt storlek och typ.

STILLES Fotstöd
AB STILLE-WERNER

Sabis kakött
AV EXTRA PRIMA KVALITET
Högre 4.40 kg, Märgpipa 4.60 kg, Bringa m. ben 3.10 kg

Till en liten smörgås
Jyllandspostej 0.80, Bäcking 0.40, Levpostej 0.66, Rött renstek 2.00
Priserna per hg och några delikatesser
Sköldpaddstoppa skita 4.25, Cocktailkorv 2.75, Parnesost, riven 4.50, Tonfisk i olja 2.20
Dagens grönsaker
Ital. blomkål 1.80 kg, Sallad, fransk 0.95 st, Färsk gurka 0.90 hg, Spenat 0.60 hg, Färsk marockopotatis 1.80 kg, Champinjoner 0.95 hg

Sabis
för god mat

